

MŪSŲ Lietuva

Jornal Lituano «NOSSA LITUANIA»
DIRETOR RESPONSÁVEL
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
REDATOR: MONS. P. RAGAZINSKAS
SAVAITINIS LIETUVIŠKOS MINTIES
LAIKRAŠTIS
A D R E S A S:
AV. ZELINA, 515 - C. POSTAL 4118
SÃO PAULO
ATSKIRO NUMERIO KAINA 30,00

N. R. 802 (28)

SÃO PAULO — BRASIL — 1964 M. LIEPOS MĖN. — JULHO 11 D.

XVI METAI

Devintoji Liepos

São Paulo estadas, ypač jo sostinė kiekvienais metais iškilmingai švenčia «9 de Julho» — Devintąją Liepos. Tai yra istorinė S. Paulo estado diena.

Sukilimo priežastis — noras išsiliuosuoti iš Getulio Vargas įvestos diktatūros, kuri labai smarkiai apkarė estadų teises.

Sukilimo organizatoriai pradžioje nemanė, kad reikės griebtis ginklo ginti konstituciniams idealams. Jie buvo įsitikinę, kad dauguma estadų jų sukilimą parems ir diktatūra bus nuversta. Bet vieton lauktos kitų estadų paramos susilaukė ginkluoto pasiūlymo. Bet paulistai nenusiminė ir nepasidavė. Tuo metu São Paulo estado kariuomenė teturėjo tik 12 tūkst. karių. Kariauti prieš Getulio vargas diktatūrą tai buvo nereikšminga jėga. Todėl nutarė kviesiti savanorius ir tuo pat metu paskelbė mobilizaciją. Palyginamai greitai laiku São Paulo estado kariuomenę jau sudarė 200 tūkst. karių vyrų.

Revoliucijos reikalavo paulistai aukojo auksinius žiedus ir kitas brangenybes ginklams pirkti. 20 tūkst. auksinių šautuvų pirmomis revoliucijos dienomis nupirko iš Minas Gerais estado.

Be ginklų trūkumų sumobiizuotai kariuomenei trūko paruoštų karinių frontų vadovų. Todėl jau pirmomis karo dienomis nepriėmė vadai didelių taktinių bei strateginių klaidų padarė. O svarbiausia priežastis — tai ginklų trūkumas.

Minas Gerais, kaimyninis estadas nulėmė revoliucijos likimą. Paulistai dar ligi 13 d. liepos mėn. tikėjosi, kad Minas Gerais svaresnė jėga ateis talkon. Pradžioje ir pats estado prezidentas Olegario Maciel buvo palankus revoliucijai. Bet vėliau dėl stiprios opozicijos pakeitė savo nusistatymą.

Rio Grande do Sul gubernatorių General Flores Cunha taip pat greitai numalšino estade prasidėjusį revoliucinį judėjimą.

Mato Grosso apylinkės kariuomenės vadas Bertoldo

Klinger taip pat neištesėjo pasižadėjimo. Vieton pažadėtų penkių tūkst. karių į S. Paulo atvyko labai nežymus skaičius.

Rio de Janeiro tik maža dalis karinių prisidėjo prie revoliucijos. Latvynas pasilikto diktatūros pusėje ir užbloko Santos uostą, kad sukilėliams neprivežtų maisto bei ginklų.

Sukilėlių supratimu buvo didelė sukilimo vadų klaida, kad jie nepuolė Barra do Pirai kariuomenės bazės, tuo būdu užkertant kelią Minas Gerais estadui pasiūlyti kariuomenę į Rio de Janeiro. Be to ir pati Barra do Pirai bazė buvo linkusi prisijungti prie sukilėlių. Vieton to paulistai laukė gen. Klingerio paramos, kuri per vėlavimą atėjo, nes diktatūros šalininkai jau suspėjo tuo metu susiorganizuoti pasipriešinimą.

Sukilėliai ginklų už pusantro milijono dolerių buvo užpirkę Š. Amerikoje. Taip pat ir laivą jiems pervežti už 40 000 dolerių buvo nupirkę. Kada laivas jau buvo pakrautas ir pasiruošęs Brazilijos linkui plaukti atėjo pranešimas, kad revoliucija baigėsi ir laivas neišplaukė iš New Yorko uosto.

Karas — revoliucija truko 72 dienas. Nors S. Paulo estadas pralaimėjo, kariudamas prieš visą Braziliją, tačiau revoliucijos idealai liko gyvi. Tai buvo pirmas smūgis diktatūrai, kuri galutinai subyrėjo su šių metų kovo mėn. 31 d. sukilimu.

BRAZILIOJE

— Buvęs deputatas Paulo Tarso šią savaitę buvo areštuotas kariuomenės teismo parėdymu. Tardymo komisija rado jį kompromituojančių dokumentų sąrašą su komunistų ruošiamu perversmu.

— Guanabaro gubernatorių Carlos Lacerda 10 d. liepos perėmė estado administravimą.

— Ministerių kabinetas ir kongresas jau kurį laiką svarsto pelno išsiuntimą užsienin klausimą. Klausimas

reikalingas greito išsprendimo, nes daug užsienio kompanijų susilaiko investuoti kapitalus Brazilijoje, kol nebus įstatymais nustatyta pelno išsiuntimas užsienin. Yra du projektai: vienas gana griežtas, leidžias nedidelį nuosimti kapitalo užsienin perkelti, kitas laisvesnis, su nedideliais suvaržymais. Atrodo, kad šiomis dienomis pelno išsiuntimas užsienin bus nustatytas įstatymais.

— Europos valstybės ir Š. Amerika Brazilijos skolų mokėjimą atidėjo dviems mėnesiams.

— Žemės reformos įstatymas dar tebediskutuojamas ministerių kabinete ir parlamente. Prezidentas buvo siūlyęs priimti, su kai kuriais pakeitimais Goularto vyriausybės paruoštą projektą. To projekto esmė yra, kad už nusavintą žemę mokėti ne pinigais, bet bonais ilgamečiui išmokėjimui. Šitas projektas susilaukė didelės opozicijos parlamente ir žemės savininkų tarpe. Be to dar su žemės nusavintais, dar neišsprendžiama žemės reformos problema. Yra eilė kitų projektų, kuriuos svarsto parlamentas ir vyriausybė. Guanabaro gubernatorių pasakė, kad žmonėms reikia pirma parūpinti ryžių ir cukraus, o tik vėliau rūpintis žemės reforma.

— Respublikos prezidentas šią savaitę buvo pasikvietęs S. Paulo ir Guanabaro gubernatorių pasitarti mintimis aktualiais krašto politikos klausimais.

Kol kas dar aiškiai nėra paskelbta ar bus kitais metais prezidento rinkimai, ar ne. Nors bendra politikų nuomonė yra, kad rinkimų dar kitais metais nebus.

Vyriausybė ir parlamentas sutinka, kad reikia keisti krašto konstituciją, ypač kas liečia rinkimų įstatymą. Nori ma įvesti rinkimus distriktais. Daug deputatų yra priešingi nes žino, kad nebūt išrinkti. Dabargi po visą estadą, turintieji pinigų susidėjo reikalingą minimumą balsų. Yra baltų siūlančių kongresui suteikti steigiamojai seimo teises Assembleia constituente. Kiti siūlo dabartinį parlamentą paleisti ir naujus rinkimus skelbti.

— Speciali parlamento komisija paruošė įstatymo projektą sulig kuriuo prezidento ir viceprezidento rinkimai bus tik tai 1966 m. kartu su deputatų, senatorių rinkimais. Būti išrinktu prezidentu reikės gauti absoliutinę daugumą balsų. Išrinktieji pareigas perimtų 1967 m. kovo mėn. 15 d.

Guanabaro gubernatorių yra priešingas rinkimų atidėjimui. Taip pat priešingas yra, kad prezidentas turi gauti absoliutinę balsų daugumą.

— Iš São Paulo gubernatorių praneša, kad estado vyriausybę remia septynios politinės partijos, viso 72 deputatai. Ateinančią savaitę bus

— ŠIO «M. L.» NUMERIO LEIDĖJAS YRA nuolatinis laikraščio bičiulis, rėmėjas. Jo vardo ir pavardės, jam pačiam prašant neskelblame. Šio numerio laikraščio leidėjui tariame nuoširdų ačiū.

«Mūsų Lietuva»

paskelbtas naujas estado sekretoriatas, kurian įeis septynių partijų atstovai.

— Amerikos lėktuvai dar vis tebesižvalgo virš Kubos. Kruščiovas įspėjo Ameriką, kad šita žvalgyba gali išprovokuoti nenumatytas pasekmes.

São Paulo auksas jau plaukia.

Diarios Associados iniciatyva suorganizuotas vaju «Ourro Para Bem do Brasil» baigėsi 9 d. liepos. Šiuo metu neturime po ranka davinių kiek kilogramų aukso S. Paulo estado visuomenė suaukoko ir kiek «tiradenčių» — penk tūkstantinių sumetė — tačiau suneštas auksas ir pinigai sieks milijonus. Vien tik aukso bus apie toneladą.

Tai yra nemaža finansinė parama revoliucinei vyriausybei. Bet daug reikšmingesnė yra moralinė parama. Tie, kurie nešė savo auksinius žiedus, brangenybes, pinigus, buvo kartu ir pritarimo pareiškimas vyriausybei, jos veimams politikai. Jei ne 31 d. kovo sukilimas, krašte būtų kilęs civilinis karas, kuris nebūt apsiėjęs be kraujo praliejimo ir turto sunaikinimo. Brazilijos likimas buvo pastatytas ant parako bačkos, ant dinamito, kuris bet kurią dieną galėjo sprogti ir viską su sprogdinti. Kadangi dar nevisi dokumentai yra paskelbti visuomenės žiniai apie komunistų ruošą perversmą, todėl ir daug dar neišsivaiduoja koks didelis pavojus kraštui grėsė. Todėl tos sudėtos aukos, auksu ar pinigais, yra tik mažos nuotrupos to, ko aukotojai žudynių metu galėjo netekti.

10 d. liepos auksas ir pinigai buvo pervežti į Santos ir sudėti į karo laivą Tamandaré, kuris mažesnių karo laivų lydymas nuplaukė į Rio de Janeiro. Ten bus atidary-

tos užantspauduotos dėžės išimtas auksas ir pinigai ir pervestas valstybės izdo žinion.

LIETUVIAI irgi savo dalį atidavė tuo būdu pareikšdami krašto vyriausybei savo solidarumą.

Tai buvo padaryta liepos mėn. 5 d. 17 30 val. Diarios Associados patalpose, dalyvaujant būriui lietuviškos visuomenės, kurios galėjo būti ir daugiau. Prieš įteikiant auką Liet. Kat. Bendruomenės choras sudainavo penkias dainas, po to, choro pirminiakas Jonas Bagdžius pasakė momentui pritaikintą kalbą, kurią radijo ir televizija perdavė. Auką pinigais ir čekiais, dalyvaujant aukų rinkėjams, įteikė Lietuvos konsulas p. Al. Polištaitis ir Mons. P. Ragazinskas. Viso buvo įteikta 592.200 kr. Tuo pat metu pasikiri tautiečiai dar apie 10.000 cr. įteikė. Taip kad lietuvių sudėta auka buvo virš 600 tūkst. auksinių kruzeirų.

Pažymėtina, kad daug kas jau anksčiau buvo įteikę savo aukas. Gal būt jei anksčiau būtų pradėtas aukų rinkimas tai daugiau būtų surinkta. Aukojusiųjų vardai skelbiami šiame «M. L.» nr. 6 pusl.

Įteikus aukus, tautinių šokių grupė dar pašoko keis šokius. Tuo įteikimo iškilmės buvo baigtos. Televizija transliavo tik paskutinę choro dainą, kalbą ir pinigų įteikimą.

Lietuviška radijo programa per Radijo 9 de Julho sekmadieniais 10 val. nebus pertraukta. Klausykite ir remkite pinigų radijo programa.

Kaip Vakarai Veikia Lietuvos Gyventojus

Apie sunkią kovą ideologijos bare — Kaip Lietuvą veikia «svetimų pažiūrų nešintojai» — Anš «imperialistų meškerės» kimba politiniai nesubrendę, jaunimas — P. Mišutis dejuoja: turime kalbėti apie sunkumus, trūkumus

(Elta) Lietuvoje bei kituose pavergtuose kraštuose vedama kova už vad «naują žmogų» ar kitais žodžiais už komunistiniai samprotaujanti žmogų nėra lengva. Tai liudija «Tiesoje» ir kitose spaudoje skelbiami straipsniai apie darbą ideologinėje srityje. Ši kartą apie tokios «kovos» ne sėkmes, ypač apie jaunimo komunistinimą «Komjaunimo Tiesoje» (nr. 120, birž. 19) pasisako LKP CK ideologinio skyr. pareigūnas P. Mišutis.

Jis skuba pabrėžti, kad «partija» skiria ypač didelį dėmesį komunistiniam jaunimos kartos auklėjimui, jis pagal bendrąją praktiką išgarbia sovietinius «laikėjimus» ir toliau padaro išvadą, kad dviejų ideologijų — komunistinės ir buržuazinės kova mūsų die nomis tapusi nepaprastai aštri.

P. Mišutis nutyli, kiek sovietai daug lėšų skiria jų varomam propagand darbu ir aiškina, kad «imperialistai» gausiai finansuoja propagandinę mašiną, jie plačiai naudoja ideologinę diversiją mėgindami remtis sąmoningais ir nesąmoningais «svetimų pažiūrų nešiotojais». CK pareigūnas pripažįsta: tų «svetimų pažiūrų nešiotų» Lietuvoje dar pasitaiko. Jo teigimu tie «nešiotojai» plačiai panaudoja šiuolaikinės propagandos (čia atrodo, turima galvoje pavergtiesiems skiriami Vakarų radijo pranešimai — E.) priemonės, psichologinės kovos būdus, jie siekia skiepyti «buržuazinę moralę ir ideologiją» mūsų žmonių viešojoje sąmonėje, ypač panaudojant nacionalinius skirtingumus, religinius prietarus, žmogiškas silpnynes».

Ar toji Vakarų propaganda

veikia? Mišučio nuomone — neabejotinai, nes jis pažymi, kad atsiranda «atskiri» politiniai nesubrendėliai kimba «ant buržuazinės propagandos meškerės». O kita bekimbančių kategorija, tai, pasirodo, įvairūs spekuliantai, vagys, chuliganai, parazitai. Jau blogiau anot Mišučio, kad «neįtvermingų pasitaiko ir jauni mo tarpe». Tad tuo būdu bolševikiniai ideologai jau prisikačiavo Vakarų propagandos poveikį trims gyventojų grupėms: tai politiniai nesubrendę (jų turėtų būti daugiausia), toliau seka spekuliantai ar vagys (labiausiai abejotina grupė, veikiama ne Vakarų, bet bolševikinės tikrovės), pagaliau — ir Vakarams ir Rytams nepaprastai svarbi jaunimo grupė

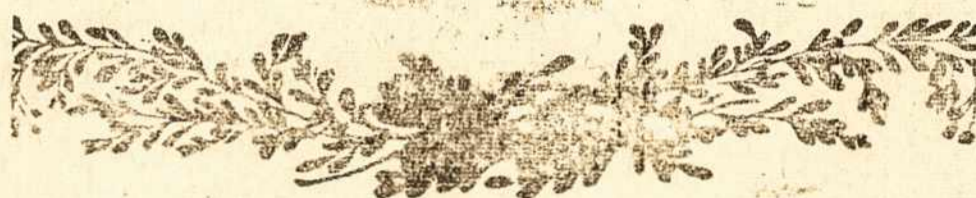
Taip, vis toliau tenka vesti kovą su vad buržuazine ideologija ir vis susiduriama su kliuviniais, nors iš to paties Mišučio patiriame, kad šiuo metu Lietuvoje jau daugiau kaip 77,000 komunistų (narių ir kandidatų) ir per 200 000 komjaunuolių.

Kiekviename to ar kito ideologo straipsnyje rasime teigimus apie tai, kad šių dienų Lietuvoje «klesti kultūra, pramonė, kyla žemės ūkis...» Visur skatinamas ideologinis darbas ir čia pat pripažįstama apsileidimas, netvarka. Pvz. Mišučio žodžiais «trobėje šviesu, radijas, televizorius, nauji baldai, kieme gi — purvas, tvoros aplūžę...» Blogai esąs vedamas ideologinis darbas jaunimo, moterų, pagyvenusių žmonių tarpe. O ypatingai raginama intensyviai kovą su religija ir ta proga pasiguodžiama, kad šiuo metu «respublikoje didesnė dalis gyventojų daugiau ar mažiau laisva nuo re

Vytautas Mačernis

Aš Gyvenau...

Aš ilgą laiką gyvenau pietuos, Kaip nuobodžiaujantis aristokratas. Ten greitai dėl laikysenos taurios Visi mane pamilo, prie manęs priprato. Aš mėgau gamtą, mokslą ir menus, Rinktinių asmenų draugystę, Ir pokalby, palietęs klausimus paimius, Dažnai į metafiziką nuklysti. Ir nors slaptai mane kankino lūdesys, Vienatvės priepuoliai, nuobodulys, Bet nesiguosdanas, kad man sunku, Save papuošęs amžinu šypsniu, Šaltai stebėjau žmones ir save Nežinomo likimo žaidime.

liginių prietarų».

Lietuvos gyventojams primenama: kitais metais bus minima 25—ji komunistų valdžios «atkūrimo», atseit bolševikų išbrovimo sukaktis. Čia ir vėl pripažįstamas Vakarų propagandos poveikis kraštui. Esą vad, buržuaziniai nacionalistai bandą neteisingai pavaizduoti atskirus reiškinius, mėginą garbinti praeitį, «amerikinį gyvenimo būdą». Tad veikia ne tik Vakarų radijas, spauda, Lietuvoje esama daug nepasitenkinimo, nes kaip gi išaiškinti Mišučio puošimą prieš beplintančius «plepius, gandonešius, aiurzglius, skeptikus»?

Pagaliau kaip neveiks toji Vakarų «propagandos mašina» ir kaip neteks pulti skeptikų ir jiems pamašiu, jei pats ideologinis pareigūnas verčia mas pripažinti — turime kalbėti ir apie «mūsų sunkumus, trūkumus». Šie pastarieji kaip tik ypatingai klūdo komunistų taip skatinamam bei peršamam ideologiniam darbu.

prieš trejetą metų. Baudžiamos ir žemės klausimas ir ta da jau kurstė žmones sukilti prieš ponus ir valdžią, veltui ponai stengėsi rykštėmis tą klausimą išspręsti.

Jis atsivertė vieną knygelę ir pirštu vedžiodamas ėmė skaityti:

— «Maskvoje ir gubernijoje be perstogės rykštėmis plaka baudžiauninkus, ypač dvaro tarnus, už tai, kad jie kalba apie išsivadavimą». Dėl to baudžiauninkas tuščiai būtų laukęs malonės iš ciesaoriaus ir ponų, — kalbėjo kunigas, vartydamas knygeles.

— Prieš trejetą metų «Kolokole» pasigirdo štai koks rūstus balsas: «Ar girdite, varguoliai, jūsų pasiūkėjimas cary — nesąmonė, Kuomi gi dabar pasiūkėti? Dvarininkais? Niekados! Jie išvien su caru, o caras aiškiai juos palaiko, Pasitikėkite vien savimi, vien savo rankų stiprumu: išsiga-

SKAIČIAI DAR NE VISKAS

Komunistinė spauda dažnai pasigiria įvairiais skaičiais, kai palygina padėtį pvz. su prieš 10 metų buvusia Dabar skelbiama, kad palyginus su 1953 metais, pramonės gamyba Lietuvoje pakilusi keturis kartus. Tai nesebina, nes pramonės spartinimas vykdomas ne tik Lietuvoje, bet ir kituose pavergtuose ar satelitinuose kraštuose. «Tiesa» (nr. 90, bal. 17) nurodo, kad režiminėje Lietuvoje žymią vietą užima staklių, prietaisų gamyba, laivų statyba, radiotechnikos pramonė, o pastaruju metu pagal Maskvos nurodymus spartinama chemijos pramonė. Nėra paslaptis, kad žymiai išaugo energetinis ūkis ir taip pat žinoma, kad elektra naudojama ne tik Lietuvoi, bet ir kaimyniniams «broliškiems» kraštams, o galutinėje išvadoje toji energetika maitina bendrąjį sovietinį ūkį.

Esą daug pasiekta žemės ūkyje, nes palyginus su 1953 m. kolchozucse ir sovehozucse pieno gaminama 3,6 karte daugiau (1963 m. 463 000 tonų), o mėsos gamyba išaugu-

si 2,9 kartų daugiau (59 000 tonų 1963 m.). Čia pamiršta nurodyti, kiek daug kolchoziškai pagamina savo sodybiuose sklypuose ir kaip smarkiai per vieną dešimtmetį pakilo pivaalomeji pristatymai valstybei.

Jei 1953 m. Lietuvos kolchozuose ir sovehozucse buvo 7.850 traktorių, tai, džiūgaujama komunistų spaudoje 1963 m. jų laukuose jau dirbo 22 500: Atrodytų, mechanizacija auga, tačiau nutylima tai, kad žymi traktorių dalis nenaudojama, neremontuojama, trūksta atsarginių dalių.

Daugiau jau perkama plautus suvartojimo prekių. Jei vilnonių audinių kiekis išaugęs kelis kartus, tai reikia atminti, kiek tų audinių išvežama į «broliškąsias respublikas». Jau ne kartą rašyta apie netikusią prekybą, nesezoninių rūbų pardavimą ir panašiai. Kambariuose moderniški baldai? O ar daug gyventojų sugeba juos įsigyti? Čia nepaslaptis, kiek daug Lietuvoje nusiskundžiama netinkama baldų gamyba, įvairumo stoka, jų bloga išvaizda ir t. t. Skaičius pateikti nėra sunku, jau kitas dalykas, ar jie pavaizduoja krašto tikrovę, ar jais džiaugiasi eilinis pavergto krašto gyventojas ir ar tai prisideda prie jų būklės pagerinimo.

LIETUVOS ĮMONĖSE 600 SKAIČIAVIMO MAŠINŲ

Valst. mokslinio tyrimo darbų koordinavimo komiteto pirmininkas A. Žukauskas «Komuniste» (nr. 3) susirūpinęs, kad Lietuvoje dar nepateiki namai gamyboje panaudojami mokslo pasiekimai. 1963 m. Mokslo akademijoje buvo įsteigtas skaičiavimo centras — veikianti elektroninė skaičiavimo mašina per sekundę gali atlikti iki 10.000 skaičiavimų, gali spręsti sudėtingus mokslinius uždavinius. Tačiau gamybinės organizacijos šia mašina beveik nesinaudoja. (pabaiga 3 pusl.)

V. Mykolaitis-Putinas

SUKILĖLIAI

KOVŲ DĖL ŽEMĖS IR LAISVĖS VAIZDAI 1861—1864

VIII

(tąsa)

Mackevičius dideliais žingsniais, kaukšėdamas sunkių batų kulnėmis, perėjo per kambarį ir vėl sustojė prie stalo. Kai jis vėl ėmė kalbėti, jo balsas skambėjo kietai ir įsakmiai:

— Žmonės teisingai sako: manifestas netikras, nes jis nepatenkina žmonių troškimų. Tikrąjį manifestą paskelbsime mes! Taip, mano ponai Ateis diena, — ir ji ne už kalnų, — kada mes duosime žmonėms ir laisvę, ir žemę! Tikrasis manifestas jau ruošiamas. Jis ruošiamas ten pat, Peterburge, caro pašonėje. Jį ruošia ne ciesaoriaus komitetai, bet kovotojai už

liaudies išvadavimą. Tai bus kovos manifestas. Jį ruošia Čerayševskis su savo draugais Peterburge, jį garsina iš Londono Gerceno «Kolokolas». Jūs girdėjote apie juos? Žaviuosi Gercenu. Tauri širdis, aštrus protas! — pakilusiu balsu, žėrinčiom akim tęsė Mackevičius. — Palaukit, aš noriu jums kai ką parodyti.

Kunigas išėjo į kitą kambarį ir po valandėlės sugrįžo, rankoje laikydamas kelias plonas knygylytes

— Štai tas «Kolokolas», — tęsė jis, padėjęs knygeles ant stalo. — Aš tyčia norėjau jį jums parodyti. Šiandien įdomu pažiūrėti, ką jis rašė jau

laškite kirvius ir — į darbą! Griaukite baudžiamą, pasak caro, iš apačios!

Plėninė gaida suvirpėjo Mackevičiaus balse, tariant paskutinius žodžius. Jis pats pradėjo jaudintis.

— Ar ne puikiai parašyta? — sušuko kreipdamasis į visus kartu. — Parašyta tai, kas mums šiandien reikalinga. Tie žodžiai tarsi iš mūsų širdžių išplėšti!

— Tai mat... — po valandėlės atsiliepė Dimša netvirtai, lyg ir abejodamas pats savi mi. — O baudžiamą panaikino be kirvių ir ne iš apačios...

— Baudžiamą tariamai tepanaikino, — sušuko Mackevičius — Dėl to taip ir panaikino, kad rykštės liktų! Vyriausias reformos komitetas taip ir projektavo: panaikinti baudžiamą, o palikti rykštės! Atrodė, kad tai nesąmonė, ne teisybė. Paklauskite, kaip į tai atsiliepė Gereenas lygiai

prieš trejus metus, sužinojęs apie tą projektą, nors ir abejodamas, ar tai teisybė.

Kunigas paėmė iš Dimšos knygelę ir kietu balsu paskaitė šiuos žodžius:

— Jeigu tai teisybė, tegul gi pirmasis kirvis, kurį jie, ponai, privers paklikti šiuo nutarimu, krinta ant jų, ausikaltėlių, galvų! Šiandien mes matome, kad tai tiesa. Rykštės liko! Kirvis kris ant ausikaltėlių galvų! — sušuko kunigas ir smogė knygele į stailą.

Niūriame Lukošiuo veide tarp antakių išibrėžė stačia raukšlė, ir siauros lūpos dar kiekiau susijūpė. Bitė, atlešęs galvą, degančiomis akimis žiūrėjo į tolį. O Dimša dešiniąją ranką nervingai barbena į stalo briauną. Akelaitis pajuto, kaip šalti šurpuliai perėjo jam per kūną.

Mackevičius, panarinęs galvą, rankas sumetęs už nuga

1964 m. liepos 4 d.

Brangusis Lietuvi, Lietuve!

Labai malonu pranešti, jog po kelerių metų pertraukos, LIETUVIAMS VĒL ATSIDARĖ LIETUVIŲ NAMAI MOKOJE, S. PAULYJE. Jūsų pasiaukojimas, triūsas ir pinigas tiems namams pastatyti ir per eilę metų išlaikyti, nenuėjo niekais. BRAZILIJOS LIETUVIŲ SAJUNGA ilgai svarstė, kokiu būdu tie namai vėl galėtų tarnauti lietuvių bendruomenei S. Paulo mieste, kad juose vėl galėtų bet kada rinktis mūsų vyrai ir moterys, jaunimas ir vaikučiai, kur vėl skambėtų lietuvių kalba ir daina, kur vyktų kultūringi renginiai ir klestėtų lietuviškos organizacijos Pagaliau, praėjusių metų vasario 10 dieną visuotinis Sąjungos narių susirinkimas vienbalsiai nusprendė pavesti Mokes Lietuvių Namus valdyti Tėvams Jėzuitams, su sąlyga, kad jie atgaivintų ir juose palaikytų lietuvišką veiklą.

Savo ruožtu Jo Prakilynė Prelatas Pijus Ragažinskas, S. Paulo lietuvių klebonas Zelinus Viloje, jau prieš 15 metų prašė D. G. Tėvą Provincijolą, ir dabar, regis, prieš porą metų vėl pakartina kvie-

(pabaiga iš 2 pusl.)

Jos apkrovimas tesudaro vos 13%.

Skaičiavimo mašinų parkas išaugęs: veikia 4 stotys ir 83 biurai, o įmonėse esama apie 600 skaičiavimo mašinų. Jos naudojamos nepatenkinamai, nes jų apkrovimo laikas per parą tesiekia 3–4 valandas. Nors konstravimo srityje pasta ruoju metu Lietuvoje dirbo beveik 5 000 žmonių, jų tarpe — 1 500 inžinierių, tačiau pagal Žukauską daugeliu atvejų konstravimo darbai vykdomi be eksperimentinių tyrimų pusiau gamybinėmis sąlygomis. Nenašiai naudojamas ir darbo laikas.

tė keletą kunigų talkov, aptarnauti tolimesnėse vilose susibūrusių lietuvių dvasinius bei religinius reikalus. Į São Paulį atvykęs lietuvių jėzuitų provincijolas T. Br. Markaitis, S. J. Sąjungos kvietimą priėmė ir jos bei Prelato pageidavimams patenkinti paskyrė tris kunigus: Joną Bružiką, Joną Giedrį ir Joną Kidyką.

Iš savo patyro žinote, jog kiekviena pradžia yra sunki. Nelengva ji ir mums Nors mes, tie trys paskirtieji jėzuitai, jau įkėlėm koją į Lietuvį Namus Mokoje, bet vietos turim dar labai mažą, kadangi vis dar neišsikrausė nuominkinai, kurie turi užėmę visas didesnes patalpas. Turim nedidutę jaukią kopytėlę, porą kambarių su virtuvėle, Susirinkimams bei pamaldoms neturim nė vieno erdvaus kambario. Visgi maloniai kviečiame visus Brolius ir Seses Lietuvius mus aplankyti. Susipažinsime, išsi- kalbėsime, pasitarsime, kas, kur ir kaip toliau veiktina.

MES YPATINGAI TROKŠTAME, KAD MIELASIS JAU NIMAS MOKOS LIETUVIŲ NAMUS LAIKYTŲ SAVO NAMAIS JUOSNA LANKYTŲSI IR ČIA JAUKIAI JAUSTŲSI.

Tegu kas jau būtų primiršęs, ar dar neišmokęs lietuviškai kalbėti, visvien ir jis yra čia laukiamas, ir jis ras čia kas veikti, kaip maloniai ir kultūringai laiką praleisti. STENGŠIMĖS SUTEKTI MŪSŲ JAU NIMUI PRIEMONIŲ IR MOKSLUI, IR POILSIUI, IR ŽAIDIMAMS, IR DARBUI, taip, kad kiekvienas, kas nori šviestis, ir kas nesigėdi lietuvių savo tėvų ir protėvių, tas galės čia įsijungti į Brazilijai ir tautai naudingą kultūrinį bei religinį darbą.

MISIŲ MŪSŲ KOPLYTĖLĖJE LAIKOMOS: darbo dienomis 7,30 valandą, o sekma-

S. Nėris

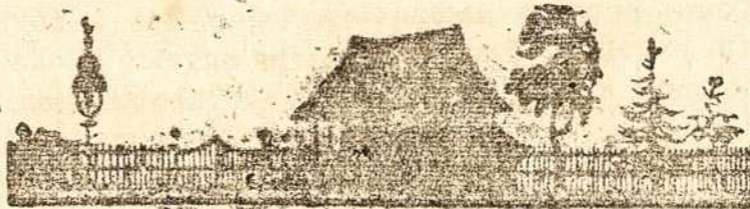
Prie Karsto

Baltas, tylus karstas žalumynuos skęsta...
Liūdnai, bailiai mirksi žiburių liepsnelės...
Kaip žvaigždė nukritus tamsumoj užgęsta,
Amžinai užmerktos mėlynos akelės.

Neišgirs pasaulis žodžių sidabrinių...
Neprašeks tas karstas, šaltas nebylys...
Skaudūs atdūšiai tik veržias iš krūtinėlių...
Spaudžia, drasko širdis kartus sopulys.

O, mirtie, beširdė! Brangiąją gyvybę
Jauną, skaisčių žiedą nežiniom skini.
Nieko tau negaila Turtus ir galybę —
Visa šiam pasauly greitai naikini.

Bet ne visa nyksta, ką mirtis paliečia,
Laisvos, skaisčios sielos nukelia linksmi
Amžina grazybė joms per amžius šviečia...
Vektui čia prie karsto raudos ir verksmai.

dienais ir šventėse 8,00 ir 9,30 valandą. Dėl mišų kito mis valandomis galima susitarti.

IŠPAŽINTIES PRIEITI galima visada prieš mišias. Ligonis ir senelius mielai aplankome kiekvieno mėnesio pirmąjį penktadienį.

TELEFONO kolka dar neturime. Reikalui kilus galima skambinti farmacijai: 93—2341 ir prašyti, kad kurį nors mūsų pakviestų, ar kad perduotų Tamstų pageidavimu. Tačiau šitas telefonas neveikia nuo 23 valandos iki 7 valandos ryto.

Sia proga sveikiname Jus

— Kudirkai, vienam pirmųjų stojus į «Varpo» talkininkų gretas, teko labai konkrečiai patirti visus kultūrinio pionieriaus veiklos sunkumus. Jam «Lietuvos» draugijos tikslai ir nusistatytosios priemonės buvo gyva realybė kuriai vykdyti buvo reikalingas

ir linkime gausių Visagalio malonių.

Su nuoširdžia pagarba,

Jūsų, Dievo ir Tėvynės
meilėje

T. Jonas Giedrys S. J.,
Liet. Namų Mokoje Vyresnysis
T. Jonas Bružikas, S. J.,
T. Jonas Kidykas, S. J.

tiek žodis, tiek ir darbas. Jei Kudirka varpininkų susirinkimuose būdavo nežymus, tylus, kaip liudija Dr. K. Grinius savo atsiminimuose, tai jis visa savo asmenybe pasinerdavo ten, kur šauklio, informatorius ir minčių organizatoriaus vaidmuo buvo reikšmingiausias ir reikalingiausias.

V. Čižiūnas

— Visoje Lietuvoje, abiejose Nemuno pusėse, klėtis arba svirnas yra atskiras ūkininko sodybos pastatas kuriame laikomi grūdai, drabužiai, rakandai ir yra įrengtos patalpos miegoti.

Klėtis nėra vien tik lietuvių nuosavybė. Jų yra Latvijoje, Skandinavijoje slavų šalyse, Alpių kraštuose, Pietų Rytų Europoje. Lietuvių, latvių ir vakarinių slavų klėtys turi bendrą planą ir formos bruožų; skirtumų yra proporciuose ir puošmenyse. Vokiečių ūkininkai iš seno statosi mūrinius sandėlius (Speicher) grūdams laikyti arba supila juos namuose. Taip pat vokiečiai ateiviai Maž Lietuvoje nestatė savo naujoknuose lietuviškų klėčių. Būdinga, kad vokiškoje literatūroje Maž Lietuvos klėtis vadinama lietuvišku vardu «die Klete», nes jai nėra vokiško pavadinimo.

Dr. J. Gimbutas

J. Tauronis

AUKSO MINTYS

— Trokštantieji neužtarnautos garbės lieka egoizmo vergai ir nepasitikėjimo aukos.

— Kas gyvena jausmais tam greitai užges šviesios viltys, ir gyvenimo nepastovumas užvils.

— Nevertas tas to įrankio, kuris juomi siekia ne tikslo, o garbės.

— Kas tik matant dirba — neria suktybių pinkles; į kurias greitai įklius.

ros, sunkiais žingsniais beldė kambario grindis. Paskui vėl prašneko žemu balsu:

— Baudžiamą taniamai panaikino, bet rykštes paliko, o žemę nori apkrauti išperkamaisiais mokesčiais brangiau negu ta žemė verta. Prieš trejus metus, deja, tam pritarė ir «Kolokolo» leidėjai. Bet jų garbei reikia pasakyti, kad jie patys prieš save paskelbė ir tokius štai protesto žodžius: «Kaip! Jūs reikalaujate, kad muzikas išpirtų savo žmogiškas teises su žemės sklypeliu, aplaistytu jo ir jo tėvų krauju ir prakaitu? Bet sakykite, dėl Dievo, kaip, dėl ko, už ką valsčionis turi tempti išpirkimo našta?» Šian dien mes matome, kad ir Lietuvos valsčionis taip galvoja. Mūsų žmonių širdyse kyla piktas itūžimas Mulduras ir kiti tokie yra baudžiauninkų pykčio ir keršto šaukliai. Ir mes tokie esame, mano po

nai, nors ir kitaip veikiam negu jie. Ateis diena, kada mūsų visų žodis ir darbas, sveikata ir gyvybė bus reikalingi savo žmonėms. Ką mes tai, pons Akelevičia? — stauga jis kreipėsi į visą laiką tytėjusį Akelaitį.

Šis sukruoto, tarsi iš kokio sukauso sapno pažadintas.

— Fsu pats valsčionis, chlo pas. Ir darysiu viską, kas mano brolių labui bus reikalinga, — patetiškai, tarsi deklamodamas prabilo rašytojas.

— Gerai, ponas Akelevičia! — pritarė kunigas, aštriai pažvelgęs į savo svečią. — Brolių labui daug ko bus reikalinga.

Temo. Du langai dar švietė pilkšvu prieblandos melsvumu, didelė krosnis bolavo prie sienos, bet kambario kertės jau skendėjo sutemoje.

Keturi vyrai, susigūžę prie stalo, kiekvienas sau mąstė

apie juodą savo buitį ir svastė įaudinančias, maištingas mintis.

Pilkoje sutemos tyloje vienodai beldė grindis sunkūs Mackevičiaus žingsniai.

Dimša susivyniojo savo žemėlapi ir rengėsi eiti Pernak vosias jis pas poną Šilingą, o ryt rytą galėsiąs pats palydėti Akelaitį, nes atsiminė turįs reikalų pas poną Kudrevičių.

Kartu su Dimša pakilo eiti ir Bitė su Lukošiu. Mackevičius palydėjo juos į gongą, kažką dar tyliai visi trys tarėsi, ir po valandėlės kunigas grįžo į kambarį.

I X

Sugrįžęs į kambarį, kunigas šūktelėjo Marceli, kad atneštų šviesos, nes jau buvo beveik visai tamsu. Netrukus Marcelė įėjo su degančia žvakė, pastatė ją ant stalo ir užtraukusi ant langų margas,

namie austas užvolaidas, išėjo uždarinėti langinių.

— Išgersime, pons Akelevičia, dar po stiklinę arbatos? Paplepėsime valandėlę. Juk dar anksti gulti.

Jis pripylė arbatos atsisėdo priešais Akelaitį ir atsargiai, mandagiai, bet smalsiai ėmė jį klausinėti apie jo praėjusį ir gyvenimą, regimai norėdamas kaip reikiant savo atsiktinį svečią pažinti.

Taip. Svečias esąs kilęs iš kaimiečių ir to nesigina. Tai gerai. Tėvas dalyvavęs 1831 m. sukilime ir miręs katorgoj? Įdomu. reikšminga. Svečias jaunystėj vargęs kaime, paskui uoliai mokėsis. Tai taip pat gerai. Filologas, mokąs daug kalbų, rašytojas, mokytojas. Puiku, puiku...

Bet štai Akelaitis pradeda pasakoti apie savo pažintis su bajorais, dvarininkais — ir

Mackevičius pamažu imaniauktis.

— Kunige! — po valandėlės šaukė Akelaitis, nebesilai kydamas savo įkarščio. — Mes turime kelti savo gražiąją kalbą, mums reikia lietuviškų mokyklų, mums reikia literatūros, mums reikia gazetų! Valsčionis neturi kuo šviestis, ko skaityti. Tam reikia pinigų. Kur ju gauti? Aš apskaičiavau, kad jeigu kunigai trijuose šimtuose lietuviškų bažnyčių kas sekmadienis surinktų bent po du auksinus, tai per metus susidarytų penki tūkstančiai rublių sidabru, o jei klebonai kalėdodami paimitų tik po vieną skatiką nuo dūšios, tai sudarytų dešimt tūkstančių rublių sidabru.

(B. D.)

JAUNIMO AIDŲ REDAKCIJA: Redakcinis Kolektyvas

Lietuviu Darbai Vatikano Paviljone

Antrą kartą Vatikanas daly vauja pasaulinėje parodoje. Tiek Briuselyje 1959 jo paviljonas atkreipė visų dėmesį, tiek dabar New Yorke jis yra pris kirtas prie geriausių parodos paviljonų. Vatikano paviljone yra pats brangiausias visos parodos eksponatas — Mykolo Angelo Pietra Šis kūrinys sutrauks daugiausia lankytojų. Kartu visi susipažins ir su dabarties bažnytinio meno. Jis gi yra nuostabiai modernus. Tiek pačioje architektūroje, tiek eksponatuose ieško ta naujų formų, naujos išraiškos.

Į šį meną savo duoklę įnešė ir lietuviai menininkai, kaip dekoratoriai padėję įrengti paviljoną. Daugiausia darbo atliko Jonyno — Shepherdso bažnytinio meno studija. Be jų dar dirbo Aleksandra ir Vytautas Kašubai.

Jonyno ir Shepherdso studija buvo parengusi visą eilę dekoravimo projektų. Vieną iš jų patvirtino statybos vyriausias komitetas. Pagal tą projektą studija padarė metalinį kryžių viršum paviljono, frontinę skulptūrą, dešimtį lauko skulptūrų aplink paviljoną, viduje didįjį altorių ir monstraciją.

Esančias aplink paviljoną dešimtį skulptūrų sukūrė D. Shepherdas, studijos dailininkas buvęs V. K. Jonyno mokinys New Yorke. Bareljefai

cementiniai dideli — 11 pėdų ant 5 pėdų, pritvirtinti paviljono sienoje. Juose moderniai pabrėžiant grafines linijas, vaizduojami įvairūs šv. Rašto momentai.

Daugiausia suveikė V. K. Jonynas. Pirmiausia jis sukūrė metalinį kryžių, įtvirtintą viršum paviljono. Statant paviljoną, jį pirmiausia ir reikėjo įkelti į viršūnę, kol dar nebuvo baigtos sienos ir kupolas. Kryžius 42 pėdų aukščio buvo įkeltas ankstyvą pavasarį.

Paviljono kupolas atrodo lyg kokia padengtė. Jos viršus baigiasi aštriais smailiais. Prie jų prisiderindamas, V. K. Jonynas į padanges iškėlė pluoštą lieknų grakščių metalinių virbalų, kurie sudaro lyg spindulių išpūdį. Į juos įspina kryžius — taip pat lengvoti. Iš jo iššonus skleidžiasi spinduliai ir visus virbalus sujungia bei sutvirtina. Paausuoti virbalai švyti saulėje. Ypač gražiai jie žėri naktį, kai paviljoną apšviečia daugybė spalvotų lempų. Kryžiaus piešinyje gali įžiūrėti ir lietuviškų liaudies kryžių elementų.

Eidami paviljonan pro centrinės duris, kairėje pamatome didelę, per visą sieną iškilusią skulptūrą — inkarą. Tai irgi V. K. Jonyno kūrinys — 27 pėdų aukščio, 21 pėdos pločio. Dailininkas jį pats ir

padarė iš specialiai lengvos medžiagos, viršų apipildamas plonu cemento sluogsniu. (Lengvos medžiagos reikavo pastatas, nes jo pamatai nėra per tvirtiausi).

Į inkare — wilties simboliuje — sutelkta daug figūrų ir kitų simbolių. Apačioje kairėje yra kovojanti Bažnyčia. Čia svarbiausias simbolis Avidelis ir iš jo į taurę tekas kraujas. Čia dar rasime ir kviečių vėpvas ir vynuoges. Visa supinta drąsiu mostu ir išbalansuota taip, kad žvilgsnis savaime pereitų į kitas figūras. Puskelėje randame gaidį, raktus. Dešinėje vaizduojama kenčianti Bažnyčia. Ten didelis angelas iš skaistyklos vaduoja kenčiančias sielas. Figūros sudramatintos, suskaldytos įvairiom plokštumom.

Į viršų žvilgsnį nuveda eilė mozaikinių ir paprastų akmenėlių, kurie sudėti ritmingomis linijom. Viršuje — triumfaujanti Bažnyčia. Čia angelas pučia trimą, čia balandėlis — šv. Dvasios simbolis, Dievo Apvaizdos akis.

Skulptūros visas grožis ir jos grakštumas prasiskleidžia kai ją paliečia šoninė saulės apšvietimas. Tada šešėliai ir pildo įdubimus, išryškina dinamines, sustamantrintas linijas. Jose taip aiškiai atpažįsti tą pačią grafiko V. K. Jonyno ranką, jo kūrybinį polėkį, stilių.

Paviljono viduje, antrame augšte, yra koplyčia, kuriai

V. K. Jonynas pats padarė ir atšedimo iš aluminijaus didžiojo altoriaus stalo apačią. Čia įžiūri lyg du sudėtus milžiniškus delnus. Jie grubūs, kai kur spindi skaisčiu metalu, kai kur pajuodę. Tarp tų delnų matai grakščią stilizuotą žuvį išlaikydama bendrą stilių, aplink žuvį įpina lengvų metalinių virbalų.

Monstraciją parodos lankytojai retai kada matys. Ji bus naudojama tik tose išskilmėse, kai bus įstatytas šv. Sakramentas. Ši monstracija yra vienas iš originaliausių V. K. Jonyno kūrinių.

Monstracijos piešiniai pasidarė lyg kokie standartai — visur naudojama kryžius, saulė. V. K. Jonynas savo monstracijai davė visai kitą vėpva — balandį — šv. Dvasios simbolį. Balandis išskėstais sparnais leidžiasi žemyn. Jo galva remiasi į monstracijos kotą. Tarp išskėstų sparnų yra įtvirtinta dėžutė ostijai. Ir čia panaudoja plonus virbalus, apipildamas ostiją ir sudarydamas nedidelį kryželį. Balandis išliečiantas iš aluminijaus, kurio dalys kai kur nudailintos, o kai kur palikta net juoda spalva. Visa kita yra auksuota. Aluminijus ir auksas, be kitų brangių metalų, brangiųjų akmenų, be išvingiuotų ir iškaltų auksinių lapelių, žvaigždžių, o vis dėlto brangu ir verta, nes nauja ir kūrybinga. Tai rodo

kad bažnytinis menas niekada nesensta ir vis suanda naujų formų.

Vytautis Kašubai teko dekoratyvinės lentos, kurios patvirtintos trijose šv. Petro rūtos sienose, pirmam augšte. Skulptorius, pasinaudodamas senaisiais bažnytiniais rašmenimis, iškalė iš švino ilgas metalines plokštes, kurias, dėdamas vieną paskui kitą, sukomponeavo dinaminį ir laisvą ritmą. Viršuje iškalė skirtingas bažnyčias: šv. Petro bazilika Romoje — katalikų Bažnyčios simbolį. Vašingtono katedrą — Amerikos katalikų simbolį ir šv. Patriko katedrą New Yorke — parodos bažnyčią. V. Kašubos darbas atliktas labai rūpestingai su giliu savo specialybės pažinimu.

V. Kašubai dar užsakė šv. Jono Krikštytojo statulą, kuri taip pat bus iškalta iš švino. Užsakė gana vėlavai, tai iki parodos atidarymo ji nebuvo baigta.

Aleksandra Kašubienė buvo pakviesta sutvarkyti antikinų kryžių kolekciją. Pagal jos parengtą planą tie kryžiai taip pat greit bus paviljone išstatyti.

Pamatęs tuos darbus, pasidžiaugi lietuvių laimėjimu ir pačiu menu. Lietuviai menininkai savo kūrybingumu ir ištverme jau taip užsirekomendavo, kad juos pakviečia tokiems atsakingiems darbams. Gal pirmą kartą mūsų meno istorijoje svetima valstybė be jokių pašalinių interesų parodė lietuviui kūrėjui tiek pasitikėjimo. Paskirų menininkų darbai priimti ken kursiniu būdu. Suprantama, kad šiam pasitikėjimui reikėjo įgyti ir sugebėjimų.

«Aidai» P. Jurkus

Šimtmečiais plaka nemarioji teatro sirdis

WILLIAM'O SHAKESPEARE'O 400 M. GIMIMO SUKAKČIAI

Beatričė Kleizaitė - Kerbelienė

(pabaiga)

Tai buvo didelė, nerami, tu rinkti savo nuomonę ir įnorius minia. Ir jeigu veikalas nepatikdavo, ji nesivaržydavo pareikšti savo nuomonės aktoriams. Šitokiai publikai rašė Shakespeare'as ir turėjo didžiausią pasisekimą, nes žinojo, ką ji mėgsta, ko nori. Dramaturgas mokėjo jai įtikinti. Shakespeare'o veikaluose apstu dramatiškos ironijos, kuri yra viena iš žiūrovų pavergimo priemonių, Shakespeare'o veikalų pasisekimas glūdi teatro bei jo žiūrovų pažinime. Nuostabios mintys, poetiškai pasakytos, pagauna žmogų, gi dramatiškosios ironijos dėka žiūrovas pasijunta esąs Olimpo kalno pusdievis, matas ir žinas daugiau negu

scenoje veikiantys asmenys. Jis mato laگو veidmainiškumą ir nekaltą Desdemoną, gi ten scenoje Othello blaškosi akilas savo nežinojime. Šita priemonė patenkina žiūrovą, ir todėl Shakespeare'o veikalai su entuziazmu buvo žiūrovų sutikti, kartojami, įjuogiami ilgalaikin teatro repertuaran, rengiami metiniam Kaledėdų teatro sezonui karališkos rūmuose.

ĮVAIRENYBĖS IR ANACHRONIZMAI

Shakespeare'as rašė savo trupėsa aktoriams, kurių iškiliausiu buvo puikiai naujagė stambus Richard Burbage, pirmasis vaidinęs Othello. Hamlet'o ir karaliaus Lear'o roles. Daug kas suka galvas,

ar Othello buvo tikrai juodas ar tik tamsiaodis, ir kodėl toks? Kai kurie žinovai teigia, kad "tamsus" Elizabetos laikais reikšdavo žmogus vidujinę būseną. Pats Shakespeare'as mažiausiai tuo sielo josi būdamas teatro žmogum ir žinodamas, kas scenoje yra efektinga, jis pavartojo juodą grimą vyriausiajam veikėjui, kad tuo jį tučiuojau išskirtų iš mažiau reikšmingų charakterių. Gi žmogaus odos spalva tuo laiku dar problemų nekėlė. Panašią scenos techniką jis naudoja ir Hamlet'e, kur viecinteliu iš vyrų tenka šviesių plaukų pe rukas. Taipgi Shakespeare'o herojės moterys, visuomet būdavo šviesiaplaukės. Jis išleis savo scenon savo veikėjus su savo laikmedžio drabužiais: pvz. Julius Caesaris dėvi angliškąjį rūbą, iš teksto žinome, kad jis liepia paduoti jam «gown» bet ne togą; Cleopatra įsako tarnaitėi su

tvarkyti gorsetą, nežiūrint, kad Cleopatros valdymo laikais tų dalykų visai nebuvo, nebuvo nei laikrodžių, o jie jau muša valandas romėnų laikais. Shakespeare'o veikalai pilni panašių anachronizmų.

Kaip Rafaelis, De Vinci ar Botticelli, taip ir Shakespeare'as, pasiekė aukštąjį meno laipsnį, atskleidėdami savo vaizduotės plotmę — gyvenimo viziją grožio ribose. Grožis nereikalauja argumentų, nes jis pats yra didžiausias argumentas pasaulyje. Gi meno kūrinys yra kaip degantis kristalas, koncentruojas grožio spindulius, kad jais uždegtų sielą. Ir taip šiandien mažas bažnytkaimis Stratford upon-Avon, su savo atsiminimais ir relikvijomis, yra tapęs pasaulio literatūros šventove, lankoma savos rūšies piligrimų, norinčių savo sielas nuskaidrinti vaizduote ir kūryba žmogaus genijaus, gi musio prieš 400 metų.

Lietuvi
Klausk ir remk

LIETUVISKA PROGRAMA

kuri yra transliuojama kiekviena, sekmadienį, 10 val. ryt. per RADIO NOVE DE JULHO, vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis. Patarimus, aukas siūsti šiuo adresu. Mons. P. Ražinskis, caixa Postal 4118. São Paulo.

FABRICA DE MALHAS

Petras Šukys

gamina meniškus ir stiprius megstinukus, rubelius naujagimiams ir kit. Rua Jundiapéba, 45, Fone: 63-4258. Vila Zelina (arti R. Ibitirama ir Av. Zelina).

MALONI ŽINIA LIETUVIAMS

LIETUVÉ ADVOKATÉ IRENE GRITÉNAS DUODA NEMO KAMAI JURIDINES INFORMACIJAS SAVO TAUTIEČIAMS

IRENE GRITÉNAS
Advogada

ESCRITÓRIO
Praça da Sé, 323 - 10 - c/101/102
Fone 33-9951

RESIDÊNCIA
Rua Coelho Neto, 281
Fone: 63-3697, V. Prudente

Máquinas Texteis Santa Clara Ltda.

MÁQUINAS E ACESSÓRIOS TEXTEIS
FUNDIÇÃO DE FERRO E ALUMÍNIO

Caixa Postal, 2093 — Tel. 63 7340

Fábrica e Escritório:

Rua Domingos Afonso, 50 — Vila Santa Clara
V. Prudente — S. Paulo

Gera kokybę, pigiau kaip kitur, greitas įteikimas, mandagus patarnavimas tiksliai

ANTANO PAVILONIO

INDUSTRIA DE ARTEFATOS PLÁSTICOS
"PAVILONIS"

Rua Prof. Gustavo P. de Andrade, 884 - 902, caixa postal 4118 - Vila Zelina, Tel. 63-4130 São Paulo.

Čia yra didžiausias pasirinkimas, dideliais ir mažesniais kiekiais, įvairiausių rūšių ir spalvų guzikų ir lietsargiams dalių.

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRÓN vyriškų rūbų.

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui
Ateikite ir įsitinkite medžiagos ir darbo kokybe ir kaina

Casa Sprindys & Cia.

ÇA. S. JOSÉ dos CAMPOS, 1 - V. ZELINA - TEL. 63-5915
Geležies isdirbiniai ir dažai viskas elektros įrengimui namu reikmens ir žaislai, įvairiausios dovanos visoms progoms;

ESCRITÓRIO CONTABIL NASCIMENTO

Irmãos Nascimento

REG. C.R.C. SP. N.º 1.484

Atlieka firmų atidarymus, perleidimus, komercines ir industrialines apyskaitas, sutvarko dokumentus, sudaro sutartis surašo prašymus ir kitos rūšies darbus atlieka.

Juridinis Departamentas — Nejudomo turto pardavimas
Av. Zelina, 831 — Vila Zelina — Tel. 63-7140 - S. Paulo

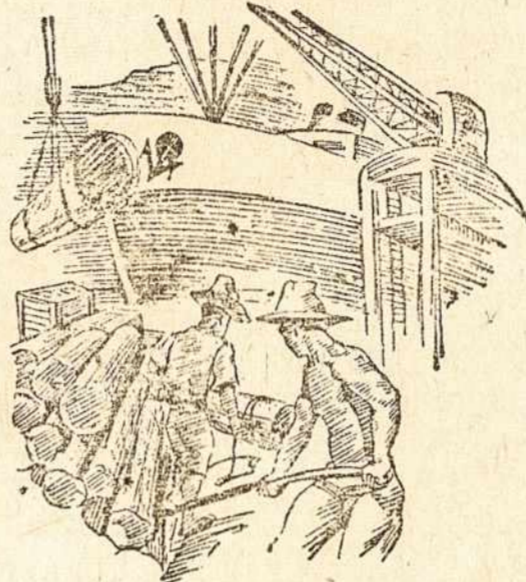
ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai;

Residencia:
R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:
R. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

PRANAS & CIA. LTDA.

Madeiras em geral

SEDE: Rua México, 98 - 9.º - sala 904 — Fone 52 0229
Enderço: Telegrafico: « C A B I U N A »
Rio de Janeiro

Serraria « I T A » — Serra dos Aimorés — Municipio de Nanque - Estado de Minas Gerais

KIRPIMO IR SIUVIMO MOKYKLA

„SOFIJA“

Mokina kirpimo siuvimo, madų modelių braižybos ir pritaikomojo meno.

Paruošia siuvimo ir kirpimo mokytojas valdiškiems egzaminams (habilitação)

Mokykla turi visas valdiškas teises yra registruota «Departamento do Ensino Profissional»

Pamokos vyksta vakarais

- Užsirašyti pas mokyklos direktorę Sofiją Misiukaitę -
Rua da Graça, 381 — casa 6 — Bom Retiro

LIETUVIŠKŲ PAMALDŲ KA LENDORIUS

Pirmą mėnesio sekmadienį
Pa. que das Nações 10 val.
Casa Verde, 17,15 val.

Antrą:

Jaçana klierikų kopl. 8,15 val.
Bom Retire, 10 val.
Utinga 18,00 val.,

Trečią:

Água Rasa 8 val.;
Moinho Velho 11 val.,
Lapa 16 val.,

Kiekvieną sekmadienį
Mooca 8 val.

Paskutinį:
Vila Anastacio 8,30 val.;
Vila Bonilha 10 val.

LIETUVIŠKŲ PROGRAMOS TRANSLIACIJOS

(Lietuvos laiku)

VATIKANO RADIJAS

Kasdien 20,15 iki 20,50 val.
Sekmadieniais 10,30 iki 11
val. 19, 25: 31 ir 196 metrų
bangomis.

RIO DE JANEIRO

„Lietuvių radio valandėlė
«A voz da Lituania» yra transliuojama ANTRADIENIAIS
18 val 40 min.

SIUVÉJAS

POVILAS AMBROZEVIČIUS
Rua dos Ciclamas, 510 (sėde
propria) — Vila Bela

VIENTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMŪS CARRIERI

Lindoya vanduo yra labai žinomas gėrimas
Kurio puikų veiksma žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, si tikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 795 a 835
Telefones: 51-4019 e 51-2223

Caixa Postal 3967 — SÃO PAULO

Statybos medžiagos sandėlis ir įvairių geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių krautuvė tiksliai pas

JAKUTIS & LAPIENIS LTDA.

RUA COSTA BARROS, 356 TEL. 63-3285 VILA ALPINA

MŪSŲ Lietuva

AV. ZELINA, 515 — CAIXA POSTAL, 4118 — SÃO PAULO

LIETUVIŠKOS DAINOS IR TAUTINIAI ŠOKIAI TELEVIZIJOJE

Liepos mėn. 5 d. Liet. Kat. Bendruomenės choras ir tautinių šokių grupė du kartu išpildė programą.

Pirmą kartą įteikiant lietuvių auką «Ouro para bem do Brasil», 17,30 val. Diarios Associação dos Patalpose. Antrą kartą «Cidade Colonial» programoje. 19 val. Čia visa programa, dainos ir šokiai, 20 minučių laikotarpyje buvo rodomi per televiziją. Programa puikiai pavyko išpildyti, nes choristai prie pasirodymo rimtai ruošėsi ilgesnį laiką. Lietuviškos dainos ir tautiniai šokiai tikrai šauniai buvo atstovaujami prieš brazilų visuo menę.

CHORAS PRADĖS RUOŠTIS KONGRESUI

Ligi Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso heliko pusmetis laiko Todėl ir choras, kad neblogiau pasirodyti už iš kitur atvykusius choras, pradės programos repeticijas.

Choro vadovybė kviečia tautkon buvusius choristus. Bendram jungtiniam chorui jau yra nustatyta programa ir gaidos išsiųstos į Montevideo ir Buenos Aires.

Bus ir atskiri chorų pasirodymai scenoje.

Liet. Kat. Bendruomenės choras laukia ateinančiam tautkon buvusių ir naujų choristų. Daugiau informacijų galima gauti pas choro vedėją bei valdybą sekmadieniais po su-

mos ir savaitės repeticijų dienomis — antradieniais ir ketvirtadieniais

VAJUI «OURO PARA BEM DO BRASIL» AUKOJO:

Industria de Artefatos Plasticos Pavilonis — Antonio Pavilonis 50 000 kr., Industria Conf. de Roupas Para Crianças RYFAS LTDA. 50.000 cr., Malhas Šukys — Petras Šukys 50 000 kr., V. Čiužada 100 kr., Jonas Jodelis 10 000 kr., Norbertas Stasiulionis 10.000 kr., Alfonsas Pupelis 30 000 kr., Z. Aleliunas 1 000 kr., Aleksandras Paškevičius 5 000 kr., José Bendžius 5 000 kr., Stasys Saldys 5.000 kr., Stasys Korolkevičius 5 000 kr., Juozas Baltrunas 10 000 kr., Kostas Meškauskas 50 000 kr., Antanas Šimbelis 2.000 kr., Juozas Baužys 5.000 kr., Z. Kasmanas 1.000 kr., Ana Gerčikis 1 000 kr., M. Mazurkevičienė 1 000 kr., Ant. Radvilo wicz 2 500 kr., Henrikas Lošinskas 2 500 kr., Sofia Stasauskas 1.000 kr., Alfonsas Vidžiūnas 2 000 kr., Povilas Pipiras 2 000 kr., Adelia Godliauskienė 2 000 kr., Antanas Nizevičius 2 000 kr., Adelė Nadolskienė 1.000 kr., Pranas Šukys 2.000 kr., Ana Adomavičienė 1.000 kr., Adomas Juska 1 000 kr., Elena Svirplienė 1 000 kr., Parašas neįskaitomas 2 000 kr., Vincas Orentas 1 000 kr., Augustas ir Klara Šilius 5.000 kr., Birutė Polišaitis Ramos 5 000 kr., Aleksandras ir Eudokia Polišaitis 10.000 kr., Mados Apaštalavimo Draugija 10.000 kr., Vyrų Brolija

Tenat šoksim šokinėsim... Bus linksma ir gražu... Vyrų Brolija 9 d. rugpiūčio mėn. organizuoja šaunų

PIKNINKĄ JURUBATUBOJE

Autobusai iš V. Zelinos išvyks 6 val. ryto. Bilietus reikia iš anksto įsigyti pas Brolijos valdybos narius. Vienas autobusas išvažiuos iš Casa Verde. Bilietus galima įsigyti pas Matelionius, Taip pat V. Prudentėje bilietus galima gauti pas M. Tamaliūną, Rua Agostinho Latari, 346 Kartu vyksta orkestras. Bus šokiai, žaidimai su premijomis.

10.000 kr., Kz. Rimkevičius 1.000 kr., J. Cekanavičius 1 000 kr., Ant. Skrebis 1 060 kr., Paulo Pavilonis 1 000 kr., Kavolių šeima 10 000 kr., Petras Narbutis 5 000 kr., K. Musteikis 1.000 kr., A. Švitra 1 000 kr., Antonio W. Zabiela 5.00 kr., Ieva ir Victor Pauloff 1 000 kr., V. ir I. Kutkai 1 000 kr., P. Medziukevičius 5.00 kr., J. Bartusevičius 5.00 kr., S. Girnis 5.00 k., Jonas Kazlauskas 1 000 k., K. Giokunas 5.00 k., Emilia (pavardė neįskaitoma) 1.000 k., Jonas Tyla 1 000 k., Juozas Misiunas 1 000 k., J. Jakutis 5 000 k., St. Lapienis 5.000 k., Jonas Kaupas 5.000 k., Estanislau F. 1 000 k., Ant. Strelčiūnas 1.000 k., J. Ramanaukas 200 k., Alb. Magila 1.000 k., N. Novoglia 1 000 k., Normarques 500 k., Paulo Zabiela du auksinius žiedus ir medalius J. Gudelevičius 200 k., U. Grašys 500 k., I. Zibolis 100 k., A. Sajauskienė 30. k., Angelina Juzėnas Tatarunas 1.000 k., P. V. Bareišis 5.000 k., J. Masiulis 1 000 k., Jonas V. Bratkauskai 1.000 k., Jonas Paukštys 500 k., Vinkšnaitis Kairis Ltda 10 000 k., Vasilius Trojeckas 2 000 k., Bareišis 5 000 k., Evaldas Petratis 10.000 k., Jonas Buragas 1000

k. Viacas Tumėnas 1.000 k., Kz. Kazlauskas 6 gabalėlius aukso, B, d.

— «Mūsų Lietuvos» prenu meratą apsimokėjo: Ant Svirplys 1 500 kr., Kz. Valiulis — 1 700 kr., Kostas Meškauskas 5 000 kr., Pr. Brazauskas 1 500 Jz. Jankauskas 2.000 kr., Eleonora Eidrigėvičienė 2.000 kr., Povilas Riaušas 5 000 kr., Viktoras Dėmkaukas 2.000 kr., Edv. Pažėra 5 000 kr.

— Laiškai: M. Vinkšnaitienei, Mitruliui, A. Grabauskui, A. Lazdauskui, M. Slautienei, A. Pumputienei, A. Lunskienei, O. Masienei, J. Vepstui, I. Skurkevičiutei, A. Pangonienai, O. Šimonienai, I. Kutkieni.

— Mados Apaštalavimo Draugijos narių susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį 4 v. po piet. Mokyklos patalpose.

— Trečiojo Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso Rengimo Komiteto Finansų Komisijos susirinkimas šaukiamas 15 d. liepos, ateinančią trečiadienį. 20 val. V. Zelinoje.

— Liepos m. 5 d. Vila Zelinoje mirė Jonas Rimkevičius 69 m. amžiaus, 8 mėnesius

siirgęs, kilė dūmė palik dukteris: Stefanija Petrauskienė, Elena Juodvalkienė (gyvena Kanadoje), sūnų Vineą ir marčią.

Septintos dienos mišios bus 11 d. liepos 6,45 val. Vila Zelinoje. Velionis buvo Vyrų Brolijos narys ir kurį laiką platinė, išnešiodavo į namus laikraštį «Mūsų Lietuvą».

— Liepos mėn. 1 d. Mokoje mirė

Emilija Masionienė, Nuliūdime paliko dukterį Jurgutienę, žentą Vl. Jurgutį anūką.

Septintos dienos mišios buvo 9 d. liepos Vila Zelinoje. Velionė buvo susipratusi lietuviškai, «M. L.» skaitytoja, lietuviškos radijo programos rėmėja.

— Jaunimo Šventė šiemet bus rugsėjo mėnesį. Tad rugpiūčio mėn. pirmą sekmadienį lietuvišką programą išpildys lietuvių vaikai — būsimasis jaunimas. Vieta: Seselių Pranciškiečių gimnazijos salė, Laikas: 3 val. pp. Bus linksma mažiems dideliems ir seniems.

FIDEL CASTRO SESUO APSIGYVENS BRAZILIJOJE

Liepos mėn. 11 d. į Rio de Janeiro iš Meksikos atskris Fidel Castro, Kubos diktatoriaus sesuo Juanita Castro ir apsigyvens Brazilijoje. Prieš kelias dienas slapta iš Kubos Meksikon pabėgo. Kalbėjo televizijoje. Po to pasislėpė nuo visuomenės ir taip slapta išgyveno ligi išvyko Brazilijon.

RUMUNIJOS — RUSIJOS SANTYKIAI

Rumunija kas kartą stengiasi daugiau atsipalaiduoti Maskvos įtakos. Tai matyti ir iš rumunų spaudos, kurioje yra kritikuojama Kremliaus vidaus ir užsienio politika. Dar pažymėtina, kad šiomis dienomis Rumunija atnaujino prekybos sutartį su Kinija.

Rumunija, nors ir netiesioginiai jau pradeda reikalauti, kad Besarabijos provincija, kuri po antro pasaulinio karo buvo Sovietų Rusijos okupuota, būtų gražinta Rumunijai. Nors vyriausybė oficialaus reikalavimo nėra patiekusi, tačiau reikalauja, kad Besarabams būtų patikrintos mažumų teisės. Besarabijos provincija turi 44 420 kilometrų plotą, kuriame gyvena arti trijų milijonų žmonių. Ideja gražinti Besarabiją Romunijai, romunų tarpe yra gyva.

VĖL VISI Į V. ANASTACIO!!!

Dr. J. Basanavičiaus vardo lietuvių m. los Globėjai kviečia dar kartą atsilankyti į jų ruošiamą

VAKARĄ,

kuris įvyks š. m. rugpiūčio mėn. 1d. 20 val., to paties vardo mokyklos salėje, Rua Canacan, n. 625,

Programoje bus pakartota S. Kapnio 2-jų veiksmų komedija «PLUTELĖ IR PELĖS». Po vaidinimo šokiai ir žaidimai iki 4 val. ryto

Pakvietimus ir staliukus iš anksto užsisakykite pas M. los Globėjų Valdybos narius.

Valdyba

PIGI IR GERA KOKYBĖ!

Česlovas Jakiunas

Parduoda ilgam išsimokėjimui raštinėms, krautuvėms ir kitiems tikslams rašomas, skaičiavimo, kasos registravimo mašinas (registradoras), su fabriko garantija vieniems metams. Raštinė: Rua Newton Prado, 686, Tel. 52 2289. S. Paulo Tautiečiams didelė nuolaida.

TIPOGRAFIA BALTICA

Lietuviška Spaustuvė
ALEKSANDRAS BUMBLIS

Atlieka įvairiausių spaudos darbus pramonei bei prekybai. Dežutes elektros lempoms — Spausdina suviniejimui popierių iki trijų spalvų (krautuvėms). Fabrikuoja «Papel ondulado».

Rua Eduardo Leopolda, 10 (Coroa), Telefonas 8-6423. Laiškams: Rua General Fonseca Teles 606, S. Paulo.

PRANEŠIMAS

Lankydami Romoje, Italijoje, apsistokite naujai įrengtuose Liet. Šv. Kazimiero Kolegijos svečių namuose:

«VILLA LITUANIA»

Piazza Asti 25 (Via Casalmoferrato 33. Tel. 78.90.33 78.00.14) ROMA — ITALIA.

Rasite jaukią aplinką, sveiką maistą ir neperdėtą kainą. Pageidaujama, kad el. apsisistojimo laiko būtų susitarta iš anksto.

KOLEGIJOS VADOVYBĖ.

LIETUVIS ADVOKATAS

Albertas Pavilavicius

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai.

Av. Liberdade, 47 - 9.º Andr Res.: R. Fernando Falcão, 35 Fones: 37-0395 - 35-5650 - 33-6011 São Paulo

Lietuviškas žodis, daina ir muzika aidi tropikų padangėje iš

RADIO 9 DE JULHO stoties São Paulo mieste,

vidutinėmis ir trumpomis 31 metro bangomis, kiekvieną sekmadienį 10 val. ryto.

Per radijo galima pasveikinti gimtadienio, vardadienio vestuvių ir kitomis progomis.

Radijui laiškus siųsti šiuo adresu: caixa postal 4118, São Paulo. Fone: 63-5975.

